

Forstjórin í Gjensidige:

– Gerið ikki sum íslendingar

Tey flestu kenna til viðgongdina, sum íslenski figgjarheimurin hevur havt seinastu mongu árin. Kortini mælti Helge Baadstad frá at fylgja í fótasporunum hjá íslendingum. - Tit eru bæði ov smáir og ov seinir, segði forstjórin í Gjensidige

FYRILESTUR

Leo Poulsen
leo@sosialurin.fo

Tað var ein annar royndur maður í norska figgjarheiminum, ið hevði næsta innslag-ið í Norðurlandahúsinum fríggjadagin. Hann eitur Helge Leiro Baadstad, og er stjóri í størsta norska tryggingarfelagnum, Gjensidige, við 3000 starvsfólkum og um einari millión

kundum. Felagið hevur uppkøpt tryggingarfeløg í Danmark og Baltikum og umsetur fyri 15 milliardir um árið, hevur ein egin kapital upp á 20 milliardir og situr á 32 prosent av norska marknaðinum.

Helge Leiro Baadstad byrjaði við at greiða eitt sindur frá um felag sítt, og at tað eru kundarnir, sum eiga tað, eins og við Tryggingarfelagnum Føroyar.

- Frá 80-árunum hava vit verið noyddir at tillaga okkum til ein alsamt minni stýrdan figgjarmarknað við harðari útlenskari kapping, minkandi marginalvinningi og ikki minst minni ríkisognarskapi, segði Helge Baadstad.

Støðan í Noregi líktist okkara fram til endanum av 80-unum, tá stýringin á marknaðinum minkaði burtur í einki, samstundis sum kapping kom á økinum. Og tað hevði bæði jaliga og neiliga ávirkan við sær.

- Á pluss-síðuni kann eg nevna, at rentumarginalarnir fullu um øll norðurlond. Vinnulívið fekk bíligan kapital, sum aftur økti um virðisøkingina í samfelagnum. Og skulu vit døma eftir úrslitunum hjá størstu norðurlendsku figgjarfeløgnum, so forvinna tey eisini pening, segði Helge Baadstad.

Á minus-síðuni hevur hetta ført til eina konsolideringstilgongd, sum so aftur hevur merkt, at eigaraviðurskiptini á mangari stoltari norskari fyrítøku eru flutt uttanlands. Gjensidige hevur sum einasta tryggingarfelag megnað at verið á

norskum hondum fram til í dag.

Byrjaðu í smáum

Gjensidige hevur eisini konsoliderað seg, men hevur sum nevnt megnað at staðið á egnum beinum. Felagið svíkur ikki síni mál og hevur ikki gloymt sínar røtur, greiddi Helge Baadstad frá. Um uppruna felagsins segði hann:

- Í 1816 varð bygdarbrunakassin í Nesi í Akershus stovnaður av Jens Colstrup, presti, eftir at øll hansara familja misti lívið í einum eldsbruna. Í 1922 var talið á brunakøssum vaksið til 260, og vórðu teir tá savnaðir í samtakinum Samtrygd. Felagið bleiv til sum úrslit av einum samstarvi millum Landkreditt og Norges Bondelag. Hugskotið var at geva felagnum nóg sterkan pall at standa á, so tað kundi tola ein størri eldsbruna. Eftir eina samanlegging millum Samtrygd og Norges Bilforsikrings Gjensidige í 1985, var Gjensidige ein veruleiki. Vit hava framvegis brunakassar, og hesir hava varðveitt sítt sjálvstýri, samstundis sum teir hava figgjarligu trygðina, at tola júst størri eldsbrunar, greiddi Helge Baadstad frá.

Síðani vendi forstjórin í Gjensidige sær móti tí, sum helst flestu áhoyrararnir vóru komnir í Klingruna at frætta. Nevniliga hvussu hesir báðir sera royndu stjórnarmettu, at privatiseringin av Føroya Banka skuldi fara fram. Og her hevði Helge Baadstad nøkur góð

råd til fjøldina, og kanska ikki minst til samfelagið sum heild.

Fyri tað fyrsta ráddi hann feroyingum til, ikki at gera sum íslendingar.

- Føroysku figgjarstovnar-nir eru ov smáir at venda eygunum móti kappingini á altjóða marknaðinum, og hartil eru tit eisini alt ov seinir á veg. Ikki tí at tað er nakað galið við stórum ambítionum, men tað er munur á at raka sær og at skera alla høkuna av, sum vit siga í Noregi, segði Helge Baadstad sum vísti á, at tað var betri at vera ein stórur fiskur í einum lítum hyl, enn ein lítill fiskur í einum vandamiklum havi.

Samstarv er vegurin

Hann vísti fyri tað næsta á, at tað er rætt at lata upp fyri figgjarmenningini og at liberalisera.

- Eins og ein línudansari mugu figgjarfyrítøkur røra seg fyri ikki at detta niður. Rørslur merkja broyting. Tað er spennandi, og viðhvørt fær tú ilt, men ikki so ilt, sum tá tú settur av línuni. Og líkar okkum rørsluna, kunnu vit endurtaka hana í morgin. Royndir í Noregi vísa, at liberalisering er rætti vegurin fram. Uttan liberalisering, eingin framgongd, segði forstjórin í Gjensidige.

Í triðja lagi vísti hann á, at eingin orsök er at lata eigaraviðurskiptini enda á útlenskum hondum.

- Tað finnast aðrir møguleikar enn at selja figgjarstovnar av landinum til hægstbjóðandi. Tað er ikki

altíð tann, ið rindar mest, er tann besti fyri kundarnar og samfelagið. Av royndum hava vit í Gjensidige prógv fyri, at frælsi og sjálvstøða kann vera meiri týðningarmikið, enn størst møguligi lótuvinningur, segði Helge Baadstad.

Tað finst nevniliga ein annar móguleiki, og tað er samstarv. Við at fara í samstarv við ein sterkan útlenskan figgjarstovn, varðveita vit avgerðarrættin, samstundis sum vit tryggja neyðuga figgjarligagrundarlagið. Og samstarvsfelagar eru neyvan truplir at finna, tí Føroya Banki frammanundan hevur neyðuga útbreiðslukervið, ið nær út til borgaran.

- Vit í Gjensidige dáma frælsi, og vit vita av egnum royndum, at strategiskt samstarv kann virka, um báðir partar hava fyrirum av tí. Tað er ikki neyðugt at gifta seg við einum villini djóri, tá tú kanst fáa bæði kongadóttirina og hálva kongarikið fyri nærum sama prís, segði Helge Leiro Baadstad, forstjórin í Gjensidige at enda í fyrilsetri sínum í Norðurlandahúsinum fríggjadagin.

Stjórnarnir í ávikavist størsta tryggingarfelagi og størsta banka í Noregi, Helge L. Baadstad og Øving Birkeland

Mynd: Leo Poulsen

betri úrslit í Føroyum enn Eik

roknskapir. Tískil hava bæði Eik Banki og Føroya Banki á fyrsta sinni almannakunngjørt ársfjórðingsroknskapir.

Og tað er hugaligur lestur hjá serliga partaeigarunum, tí hesir roknskapir vísa hvør í sínum lagi ógvuliga stóran vøkstur í avlopinum í mun til sama tíðarskeið í fjør. Avlopið hjá Eik Banka er vaksið úr 45 milliónum krónum fyrsta ársfjórðing 2006 upp í heilar 136,9 milliónir sama tíðarskeið í ár. Hjá Føroya Banka eru tølini vaksin úr 30 milliónum upp í 54 milliónir í ár. Talan er í báðum førum

um bruttotøl, tað vil siga áðrenn skatt.

Fyri Suðuroyar Sparikassa eins og Norðoya Sparikassa er galdandi, at hvørgin teirra letur almannakunngjæringsfjórðingsroknskap, men Søren Bruhn, stjóri í Suðuroyar Sparikassa sigur, at teir eru ógvuliga væl nøgdir við gongdina higartil í ár.

- Vit hava brúkt nógvan pening seinastu tvey árin at menna Suðuroyar Sparikassa, og tískil hava roknskapirnir ikki verið nakað at reypa av. Nústaðni byrja vit at síggja úrslitið av hesum íløgum. Eg kenni ikki

tey nágreiniligu tølini fyri fyrsta ársfjórðing í ár, men eg kann siga so mikið, at tað sær rættiliga gott út fyri hetta tíðarskeiðið, sigur stjóri í Suðuroyar Sparikassa, Søren Bruhn.

Virkar víða

Tað er eingin loyna, at Eik Banki seinastu árin hevur verið ógvuliga virkin á figgjarøkinum, og hevur víðkað virksemin sítt út um landoddarnar. Hetta er óiv- að eisini neyðugt, skulu feroysku peningastovnar-nir menna seg í altjóða kappingini.

Eik hevur breitt seg til at eiga tvey dóttirfeløg fult og heilt, tað vil siga allan partapeningin í feløgnum. Talan er um húsameklara-felagið P/F Inni og Eik Bank Danmark, ið mest fæst við »Private Banking«, virðisbrævahandil, ognarrøkt, vinnuútlán og pantibrævavirksemi.

Harafturat eigur Eik Bank partabrev í trimum stórum útlenskum fyrítøkum. Talan er fyrst og fremst um størsta íslenska sparikassan, Spron, har Eik Banki við sínum 10% er størsti partabrevevaánari, og sum fyrsta ársfjórðing gav bank-

anum ikki minni enn 68 milliónir í vinningsbýti. Síðani eigur Eik Banki eisini 25% í Investea A/S og 20% í Nianet A/S.

Afturat hesum er Eik Banki við í fleiri øðrum fyrítøkum, eitt nú í birtingar-felagið P/F Set.

Hetta skal alt takast við, tá mett verður um samlaða avlopið hjá Eik, og tó at roknskapurin ikki er fult útgreinaður vísir hann, at í minsta lagi 92 av teimum 120,5 milliónunum í avlopi (eftir skatt) stava frá virksemin uttanfyri sjálvan høvuðsbankan.

Sostatt vísa tøluni, at í

mesta lagi 28,5 milliónir krónur av avlopinum hjá Eik Banka stavar frá virksemin bankans í Føroyum. Tøluni fyri Føroya Banka siga 44 milliónir í avlopi fyri sama tíðarskeið á sama marknaði.

Nú skal sjálvandi ikki leggjast annað í hetta enn, at Føroya Banki hevur vunnið alt sítt avlop við virksemin í Føroyum, meðan meginparturin av avlopinum hjá Eik stavar frá virksemin uttan fyri landoddarnar. Og tað er væl tann vegin Føroya Banki ætlar sær við privatiseringini.